

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. S.**, bývajúceho v S., zastúpeného S., so sídlom v P., proti žalovaným: **1/ P., s.r.o.**, so sídlom v B., **2/ R. a.s.**, so sídlom v B., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7 C 36/2012, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 9. júla 2012 sp. zn. 7 Co 91/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad uznesením zo 17. apríla 2012 č.k. 7 C 36/2012-18 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovaným povinnosť zdržať sa pri vymáhaní dlhu od žalobcu agresívnych obchodných praktík, spočívajúcich v a/ zasielaní výziev, podľa ktorých má žalobca plniť pod hrozbou zverejnenia informácie, že je dlžníkom, b/ zasielaní zásielok označených slovom „Ako sa zbaviť dlhu“, „dlh“ alebo „dlžník“, c/ akomkoľvek zverejňovaní mena žalobcu. Zároveň zaviazal žalobcu podať návrh na začatie konania vo veci samej do 30 dní od doručenia uznesenia. Rozhodol tak na návrh žalobcu, ktorý uviedol, že so žalovaným 1/ uzavrel (ako spotrebiteľ) úverovú zmluvu obsahujúcu viacero neprijateľných zmluvných podmienok, pričom v prípade žalovaného 1/ už existuje niekoľko súdnych rozhodnutí usvedčujúcich ho z používania neprijateľných zmluvných podmienok a zakazujúcich mu ich ďalšie používanie. Agresívne obchodné praktiky žalovaných preukázal žalobca výzvami, ktoré mu boli za účelom vymoženia dlhu zaslané. Súd sa s uvedenými

skutkovými a právnymi dôvodmi stotožnil (§ 76 ods. 4 O.s.p.), preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel. O trovách konania si vyhradil rozhodnúť podľa § 145 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovaného 1/ uznesením z 9. júla 2012 sp. zn. 7 Co 91/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami i právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, ktoré si osvojil ako náležité a presvedčivé. Zdôraznil účel inštitútu predbežného opatrenia a vysporiadal sa s námietkami žalovaného 1/ ohľadne nepreukázania oprávnenosti nároku žalobcu, väd návrhu a nevykonateľnosti nariadeného predbežného opatrenia.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil existenciou väd podľa § 237 písm. d/ až f/ O.s.p. Predovšetkým namietal, že prejednaníu veci bránila prekážka právoplatne rozsúdenej veci, ktorej existenciu preukazuje rozsudok S. a.s. z 12. septembra 2011, sp. zn. S., právoplatný 26. septembra 2011, ktorým bol žalobca (v označenom konaní vystupujúci ako žalovaný) zviazaný zaplatiť žalovanému 1/ (v označenom konaní vystupujúcemu ako žalobcovi) sumu 1 802,83 € s príslušenstvom a trovy rozhodcovského konania. Keďže právoplatný rozhodcovský rozsudok má podľa ustálenej judikatúry súdov i odbornej literatúry rovnaké právne účinky ako právoplatný rozsudok súdu, nemožno vec rozhodnutú v rozhodcovskom konaní opätovne prejednať v občianskom súdnom konaní, a to ani „vo fáze o nariadenie predbežného opatrenia.“ Prejednaníu veci bránila tiež vada spočívajúca v absencii kvalifikovaného návrhu na začatie konania, nakoľko návrh na nariadenie predbežného opatrenia je zmätočný a nekonkrétny a žalobca v ňom neuviedol, čoho sa mieni domáhať návrhom vo veci samej. K pochybeniam došlo i v postupe súdov, keď súd prvého stupňa nedoručil žalovanému 1/ prílohy k návrhu a odvolací súd vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného 1/, čím došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní. Navyše odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keďže odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s námietkami prekážky právoplatne rozsúdenej veci a absencie riadneho návrhu, ktoré žalovaný 1/ vzniesol (už) v odvolaní. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil, resp. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodcovská doložka, na základe ktorej vo veci rozhodoval rozhodcovský súd, bola súčasťou vopred pripravenej „formulárovej zmluvy,“ ktorej znenie žalobca nemohol ovplyvniť, a preto bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou, o ktorej žalovaný 1/ vedel, resp. musel vedieť, že je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Návrh na nariadenie predbežného opatrenia je jednoznačný a jasný, pretože z neho nepochybne vyplýva, akú povinnosť a z akých dôvodov má súd žalovaným uložiť. V obdobnej veci už existuje rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 27. októbra 2011 sp. zn. 2 Co 116/2011, podľa ktorého agresívne obchodné praktiky sú dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia v spotrebiteľských veciach. Konanie, ktorého sa žalovaný voči žalobcovi v snahe dosiahnuť splatenie jeho dlhu dopúšťajú, a ktoré im bolo predbežným opatrením súdu zakázané, nepochybne k agresívnym obchodným praktikám patrí. Nariadenie predbežného opatrenia bolo preto dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorého zamestnanec má právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; tieto ustanovenia ale neplatia, ak ide (o.i.) o uznesenie o predbežnom opatrení (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie žalovaného 1/ smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení je teda v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež na povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade spôsobujúcej zmätočnosť, skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník

konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie v zmysle § 239 O.s.p. prípustné. Právne relevantné nie je však samo tvrdenie dovolateľa o takejto vade, ale iba zistenie, že v konaní k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa je konanie postihnuté vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p., konkrétne existenciou prekážky právoplatne rozsúdenej veci (*res iudicata*). Uvedená prekážka, vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p., vylučuje možnosť znovu prejednať vec, ktorá už bola súdom právoplatne rozhodnutá. Tá istá vec predpokladá totožnosť osôb, ktoré boli účastníkmi predchádzajúceho konania, ako aj totožnosť predmetu konania. O tých istých účastníkov ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode).

Podľa § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní má doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Prekážka právoplatne rozsúdenej veci je teda daná i v prípade, ak bola vec už rozhodnutá v rozhodcovskom konaní (pokiaľ pre vydanie rozhodcovského rozsudku boli splnené zákonné podmienky – pozn. dovolacieho súdu). Kritériá pre posúdenie totožnosti veci sú rovnaké ako v prípade súdneho konania.

V prejednávanej veci absentuje jeden z predpokladov zakladajúcich existenciou tvrdenej vady, a to totožnosť predmetu konania. Predmetom rozhodcovského konania, vedeného pod sp. zn. S. (v ktorom účastníci vystupovali v opačnom procesnom postavení), bolo peňažné plnenie, konkrétne zaplatenie sumy 1 802,83 € s príslušenstvom na základe zmenky, ktorou účastníci zabezpečili svoj vzájomný vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou o úvere. Predmetom konania, vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 7 C 36/2012, je nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania o veci samej (§ 74 ods. 4 O.s.p.), spočívajúceho v uložení povinnosti zdržať sa súdom označeného konania. Z obsahu spisu pritom vyplýva, že predmet konania o veci samej bude zrejme totožný s predmetom konania o predbežnom opatrení (vid' napr. str. 3 rozhodnutia odvolacieho súdu), čo zákon nevylučuje. Za žiadnych okolností teda nemožno (rozhodcovské) konanie o žalobe na plnenie stotožňovať so (súdnym) konaním o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa účastníkovi zakazuje určité konanie, ani s prípadným (súdnym) konaním o veci samej, ktorého predmetom zrejme bude zapieracia (negatívna) žaloba s tým istým obsahom. Vada konania podľa § 237 písm. d/ O.s.p. je teda namietaná nedôvodne.

Dovolateľ namietal tiež existenciu vady podľa § 237 písm. e/ O.s.p., spočívajúcej v absencii riadneho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa (s výnimkou zákonom ustanovených prípadov) na návrh. Nedostatok návrhu na začatie konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Vada konania, spočívajúca v nedostatku návrhu na začatie konania v prípadoch, kedy je návrh potrebný, je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. e/ O.s.p. V prejednávanej veci však k takej vade nedošlo.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie na základe návrhu, ktorý mu bol doručený 1. marca 2012 a upresnený na informatívnom výsluchu 19. marca 2012 (vid' zápisnicu na č.l. 17 spisu). K námietke dovolateľa, že žalobca v návrhu neuviedol, čoho sa mieni domáhať návrhom vo veci samej, je potrebné uviesť, že pri postupe podľa § 76 ods. 3 O.s.p. (t.j. pri uložení povinnosti žalobcovi podať návrh vo veci samej, pokiaľ sa návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel) nie je úvaha súdu o určení druhu návrhu vo veci samej (druhu žaloby) limitovaná formálnym návrhom, resp. právnou kvalifikáciou žalobcu, ale vyplýva z konkrétnych okolností, osvedčujúcich dôvodnosť návrhu

na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj z cieľa, ktorý má predbežné opatrenie dosiahnuť (keďže je vždy spojené s určitým druhom základného konania). Ak súd na návrh predbežné opatrenie nariadi, je potrebné vychádzať z toho, že návrh dostatočne vymedzuje základné konanie, ku ktorému sa nariadené predbežné opatrenie viaže. Právnou kvalifikáciou v návrhu nie je súd viazaný, preto ani prípadná rozdielna právna kvalifikácia žalobcu a súdu v otázke charakteru základného konania (resp. žaloby) nezakladá vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p.

Prípustnosť dovolania je založená aj na existencii vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú dovolateľ odôvodnil nedostatkami v doručovaní písomností a nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Z obsahu spisu nevyplýva, že by dovolateľovi bolo niektoré z týchto práv odňaté.

Ustanovenie § 114 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu v rámci prípravy pojednávania povinnosť doručiť odporcovi (žalovanému) do vlastných rúk návrh na začatie konania (žalobu) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu. Ak je však predmetom návrhu nariadenie predbežného opatrenia, povinnosť doručiť ostatným účastníkom (aj) prílohy návrhu zákon neukladá (§ 75 ods. 8 druhá veta O.s.p.). Rovnako nie je povinnosťou súdu doručovať účastníkom konania vyjadrenia k odvolaniu; zákon výslovne takúto povinnosť súdu neukladá. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu vyjadrenie účastníka konania k odvolaniu druhého účastníka konania *by malo byť* predložené odvolateľovi vtedy, pokiaľ vyjadrenie k odvolaniu má zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (opakujúci sa a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania, pričom možnosť poznať obsah príslušného vyjadrenia je zabezpečovaná aj právom účastníka konania na nahliadnutie do súdneho spisu. Teda za stavu, že zákon výslovne neukladá povinnosť súdu doručovať vyjadrenie k odvolaniu druhej procesnej strane a vyjadrenie k odvolaniu nemá svojím obsahom takmer žiadny vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, vychádza dovolací súd z názoru, že odňatie

možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá iba sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Dovolací súd pri posudzovaní, či vyjadrenie žalobcu malo zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného 1/ druhej procesnej strane (žalovanému 1/) bolo v preskúmvanej veci právne irelevantné, lebo predmetné vyjadrenie – ako vyplýva zo spisu – nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu o opravnom prostriedku žalovaného 1/.

Nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tzv. nepreskúmateľnosť) nie je vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998). Takáto procesná vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (II. ÚS 78/05). V danom prípade sa odvolací súd k rozhodujúcim skutočnostiam (nepreukázanie oprávnenosti nároku žalobcu, vady návrhu a nevykonateľnosť nariadeného predbežného opatrenia) vyjadril.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková